

ТРАДИЦИИ И ПРИЕМСТВЕННОСТ НА
ПОКОЛЕНИЯТА В МАЛКИТЕ
НАСЕЛЕНИ МЕСТА

НЧ "СВЕТЛИНА" - с. Момчиловци

МОМЧИЛОВЦИ

Където има корени, има нови изгреви!

Където има традиции, има нови мечти!

Където има памет за миналото, има бъдеще!

ДЪЛГОВЕЧНИ ТРАДИЦИИ В МОМЧИЛОВЦИ

- ПРАЗНИЦИ - ОБРЯДИ И ОБИЧАИ
 - ТОДОРОВДЕН
 - ВЕЛИКДЕН
 - 21 МАЙ - КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА
 - ОБИЧАЙ - "МОМЧИЛОВСКА СВАТБА"

- ПЕСЕНЕН ФОЛКЛОР

В пътуването между Пространството и Времето, емблематичните традиции, съхранени в читалището, са се наложили, като визитна картичка на с. Момчиловци. Тяхната трансмисия е приоритет в дейността на читалището

ВЕЛИКДЕН

- *Хилядолетна традиция, предавана от поколение на поколение.*
- *Обредността при правенето на Великденски хлябове и пити е традиционна и характерна за с. Момчиловци.*

ВЕЛИКДЕН

- *В народните вярвания червеното яйце се осмисля като символ на жизненото начало, на обновителните процеси в природата*
- *Великденският хляб е вторият основен символ за този ден. Той се разчупва от най-възрастния в дома и се раздава, като задължително се оставя къшей хляб и за Бога.*

21 МАЙ - КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА

- *Константин и Елена – традиционен празник на село Момчиловци*

Кратко животоописание

Константин (274-337) царувал в Рим и Византия- Цариград. По негово време през 313 г. се обявява свободата на християнска вяра

Майка му, царица Елена, живяла благочестиво и по неин почит бил открит Кръстът Господен на Голгота

21 МАЙ - КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА

Празника се празнува от 1991 г. като светски празник със съдействието на НЧ "Светлина"

Очакван е като емблематично събитие в община Смолян

Носител е на много предхождащи събития, които дават обществена сцена за културни изяви

21 МАЙ - КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА

- Самият празник включва като основна част църковната света литургия за канонизираните светци – Константин и Елена
- Най-емоционални са моментите, които на сцената запечатват като букет всички поколения.

ОБИЧАЙ - "МОМЧИЛОВСКА СВАТБА"

- **Стар Момчиловски обичай възстановен от преди 100 години по идея на местни активни самодейци и фолклористи. Използвани са материали от историята на село Момчиловци написана от Отец Константин Канев, книгата на Стою Шишков и спомени от възрастни местни хора.**

ОБИЧАЙ - "МОМЧИЛОВСКА СВАТБА"

- *Самият обичай се състои в следното:*
 - *Гостуване на момковите близки в дома на момата и спазаряване*
 - *Подготовка на сватбата в дома на момата: свиване на рубата и правене на кожель от близките на момата и приятелките*
 - *Подготовка на сватбата в дома на младоженеца*
 - *Подготвяна и окичване на годеша (овена) и бръснене на младоженеца*
 - *Калесване с китка и бъклица (поканване) на всички сватбари от девера и шаферката*

ОБИЧАЙ - "МОМЧИЛОВСКА СВАТБА"

- *Деня на сватбата: вземане и посрещане на кумовете в дома на младоженеца, заедно всички тръгват към дома на булката.*
- *Старите сватове се спазаряват за рубата след което се извежда невестата*
- *Прощаване на всички близки и приятелки с булката*
- *Венчавка в църквата*
- *Подлив (булката с менче полива вода за да си измият ръцете всички близки от мъжката страна и след това даряват булката)*

ПЕСЕНЕН ФОЛКЛОР

■ *Песните битоващи в с. Момчиловци не се различават от характерните за региона и имат следната класификация:*

■ *обредни песни*

■ *митични песни*

■ *юнашки песни*

■ *битово-социални песни*

ПЕСЕНЕН ФОЛКЛОР

- Чрез различни съвременни форми на работа се привлича младото поколение за издирване, съхраняване, изучаване и популяризиране на местният песенен фолклор./Виж приложение № 1-песни, /

ПЕСЕНЕН ФОЛКЛОР

- *В читалището наред с двата състава за автентичен фолклор, има и Детски състав за изворно пеене, както и школа по гайда с участието на деца от първи до 10-ти клас.*

ТОДОРОВ ДЕН

- *Тодоровден се празнува вече 12 години в с. Момчиловци. Всяка година той е на различна дата в зависимост от християнският календар (краят на месец февруари или началото на месец март).*
- *Според стари поверия Свети Тодор е яздил кон, като е отивал при Бога, когато забива меча си в земята, от земята бликва топла вода, което означава, че се е пукнала пролет.*

ТОДОРОВ ДЕН

■ Празникът започва с тържествена литургия в църквата “Св. Св. Константин и Елена” с. Момчиловци

■ След което на площада в Момчилвци се провежда:

- Тържествено откриване
- Посрещат се участниците с пита и мед и се закичват с мартеници
- Конете и собствениците се поръсват със светена вода от Отец Николай за здраве
- След това започват състезанията в различни категории
 - Най-бърз кон, майсторска езда, най-красив кон, най-як кон, най-тежък кон и др.

Всички победители се награждават

■ Като на всеки празник следва веселие за всички участници, граждани и гости на празника.

На този ден най-развълнувани са малките самодейци. Техните песни са послание за здраве и берекет.

КОНСТАТАЦИИ

- *Ценностите на нематериалното културно наследство, съхранени в НЧ "Светлина" - с. Момчиловци са духовен потенциал за реализация на младото поколение, което издирва, съхранява, изучава и популяризира традициите и песните на предците си.*

- *"Живите човешки съкровища"- емблематични за селото, са представени на много регионални, национални както и на международни сцени.*

За 3 секунди тази снимка с това наше момиче обиколи света чрез интернет пространството

НАГРАДИ

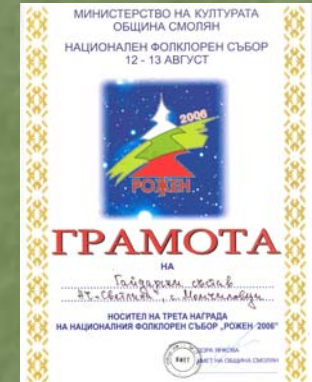

- Доказателство за силната духовност и нейната трансмисия са спечелените множество местни, национални международни награди, като:

- Международен фолклорен фестивал в гр. Биелско – Бяла, Полша и получи най-голямата награда “Грандпри”.
- През 1999 г. също на Международен фолклорен фестивал в гр. Закопане, Полша спечели награда “Златната брадва”
- 2001 – участие в дни на Българската култура в Полша

НАГРАДИ

- **V-ти гайдарски фестивал 2006**
- **Шести детски етнофрстивал в Хасковски минерални бани**
- **Национален фолклорен събор Рожен**

МУЗЕЙ

Културно - историческият музей на с. Момчиловци към Читалище "Светлина", където са събирани, съхранявани и показвани бит, култура и традиции.

Интернет и информационен център към Читалище “Светлина”

- *Ползват се най-актуалните и съвременни подходи и методи на работа за популяризация в медийното общество.*

предстоящо

- *Реализиране на “Лятна академия за деца” в следните аспекти:*
- *Песенен фолклор*
- *Прозаичен фолклор*
- *Издирване, четене в библиотеката*
- *Изработка на рекламни материали представени в интернет, както и с изложение пред обществеността./...*

ПРИЛОЖЕНИЕ №1 ПЕСНИ

*Китко зелена червена
сега ми стана коткольо /2
осемнадест години.*

*Как си та прашам поливам
и вечеру та покривам//2
с копринена корпица*

*Да та ни пари сланона
да та ни брусил ветерон
сега та котко остабям
на моина сестра по-малка.*

*Китка ти виям юначе
с моине тьонки порскове
китка ти хабер провадам
в ниद्याля ми е сватбана.*

*В четвортък ранко да дойдеш
нишанан да си разборним
твоено твое да си е
моено халал да ти е.*

МОМЧИЛОВЦИ

- *Така, както камък върху камък е градено селото, така искрица по искрица пламти духовността избуяла в светещ духовен факел, предаващ се от поколение на поколение, за да ги има “Живите човешки съкровища”, за да го има и Момчиловци.*

Край

- ***БЛАГОДАРЯ ВИ ЗА ВНИМАНИЕТО***
- ***Материала е подготвен от екипа на читалището и представен от Васка Иванова Мавродиева Библиотекар в НЧ"СВЕТЛИНА"-с.Момчиловци***